

Hans van der Leeuw

Anthonie Johannes (Hans) van der Leeuw is geboren op 23 februari 1919 in Groningen. Hij was de zoon van Gerardus van der Leeuw en Anna Catharina Snoeck-Henkemans.

Hans was assistent verkennerleider bij groep 2, de Rabenhauptgroep van afdeling Groningen van de Padvinders Vereniging Nederland. Maarten Hartgerink was zijn medeleiding bij deze groep. Van der Leeuw studeerde scheikunde aan de Rijksuniversiteit Groningen, maar maakte zijn studie niet af.

Tijdens de Tweede Wereldoorlog was hij betrokken bij de oprichting van het illegale landelijke studentenverzet. Hij was vertegenwoordiger van de Groninger studenten in de 'Raad van Negen'. Ook de scouts Majes Custers, namens de studenten uit Nijmegen en Piet Haanebrink, lid van de Kralingsche Troep 10 in Rotterdam, namens de Katholieke Economische Hogeschool van Tilburg zaten in de Raad. Dit was een overlegorgaan van het Nederlandse studentenverzet tijdens de Tweede Wereldoorlog. De in maart 1942 opgerichte raad vertegenwoordigde de 15.000 studenten aan de negen steden van de Nederlandse universiteiten en technische hogescholen. Zij was zelfbenoemd, openbaarheid zou het leven van de leden in groot gevaar hebben gebracht. In deze raad zaten diverse (oud) scouts.

Tijdens de oorlog was hij actief in het verzet en hield zich bezig met de productie van diverse illegale kranten. Omstreeks 20 februari 1943 schreven de medische studenten M.A. Boers en H. Hommes, leiders van het 'waarschuwingssysteem' van de studenten te Groningen aan hem een brief, waarin zij de noodzaak betoogden een illegaal blad te scheppen, waarin bezinning op naoorlogse problemen hoofdzaak zou zijn. Toen begin maart 1943 de campagne tegen de loyaliteitsverklaring begon, kwamen Hommes en Boers weer naar Groningen. Medio april 1943, omstreeks het einde van deze actie, begonnen de plannen vaster vorm aan te nemen en werd een vaste kern gevormd, waartoe, behalve de drie bovengenoemden, ook Maarten, oud-redacteur van het Groninger studentenblad Der Clercke Cronike, zou behoren. In juli 1943 verscheen De Ploeg voor de eerste maal. De oplage van 500 exemplaren werd aan vaste adressen toegezonden. Tot december 1943 kwamen vijf nummers uit. Daarna ontstonden moeilijkheden, doordat de drukkerij van W. Overeem te Deventer, waar De Ploeg werd gedrukt, wegens arrestaties ontruimd moest worden. Na augustus 1944 verscheen geruime tijd geen nieuw nummer. De bevrijding leek in zicht en er hadden huiszoekingen op adressen van De Ploeg plaatsgevonden, waarschijnlijk door arrestatie van enkele ondergedoken studenten te Groningen. Hartgerink dook onder in Norg, Hommes in Beilen. Toen de bevrijding uitbleef en de verbindingen in de Ploeg-groep eind 1944 weer waren hersteld, werd nog overgegaan tot de uitgave van twee nummers.

Op initiatief van Hans van der Leeuw werd in januari 1945 de uitgave van het *Oranje-bulletin* gestart door de nog in het noorden vertoevende medewerkers van De Ploeg, die

daarbij onmiddellijk een aantal andere medewerkers aantrokken. De praktische uitvoering berustte bij Maarten Hartgerink. Omdat er in 1945 vrijwel geen regerings-instructies meer werden gegeven, bevatten de nummers bijna alleen oorlogsnieuws. Voor het stencilen werd gebruik gemaakt van de ondergedoken stencilmachine van het (opgeheven) studentencorps.

Hij trouwde op 10 april 1946 in Haren met Maria Sophia Helena Sara Herweijer. Ze kregen acht kinderen.

Na de oorlog was Van der Leeuw actief bij de Commissie voor de Perszuivering. Hij trad in 1948 in dienst bij het Rijks Instituut voor Oorlogsdocumentatie (RIOD) als wetenschappelijk medewerker. Hans van der Leeuw trad onder meer op als getuige-deskundige in binnen- en buitenlandse oorlogsprocessen.

Hij ontving na de oorlog het verzetshedenkingskruis.

Hans is op 10 maart 2003 overleden.

Meer informatie

[Waakt; orgaan der Padvinders Vereeniging Nederland, jrg 5, 1938, no 11, 1938 » 1938-12 - Pag. 6 | Delpher](#)

[De Ondergrondse Pers 1940-1945, 3e geheel herziene druk door Drs. Hans de Vries \(knav.nl\)](#)

[Anthonie Johannes \(Hans\) van der Leeuw \(1919-2003\) » Stamboom Van der Leeuw » Genealogie Online](#)

[Database - Stichting Neerlandsch Verzetsmonument](#)

[A.J. van der Leeuw \(1919-2003\) \(absolutefacts.nl\)](#)

[Raad van Negen \(studenten\) - Wikipedia](#)

Dit verhaal is onderdeel van *Scouts in de oorlog*, een verzameling verhalen als eerbetoon aan al die (oud) scouts die zich ingezet hebben voor onze vrijheid en hulp aan de medemens of die slachtoffer werden van oorlogsgeweld, in Nederland en het verre oosten. Met de verhalen willen we inspiratie bieden aan de scouts van nu, in hun wekelijkse activiteiten en als voorbereiding op hun bijdrage aan lokale herdenkingen. Kijk op <http://vrijheid.scouting.nl> voor meer informatie en alle andere verhalen.